

Správa z konferencie pri príležitosti sedemdesiatych narodenín profesora Daniela Škovieru

V dňoch 18.–19. 11. 2016 sa v Bratislave na Filozofickej Fakulte Univerzity Komenského konala medzinárodná konferencia s názvom *Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície* pri príležitosti sedemdesiatych narodenín profesora Daniela Škovieru. Bola zorganizovaná v rámci grantovej úlohy VEGA *Latinská humanistická literatúra na Slovensku v kontexte politickej propagandy*, riešenej na Katedre klasickej a semitskej filológie a Katedre slovenskej literatúry a literárnej vedy FiF UK v Bratislave. Tematika konferencie však zahŕňala oveľa širšie obdobie a nebola obmedzená iba na územie Slovenska. Spoločným prvkom bola ideológia, termín vytvorený francúzskym mysliteľom Antoinom Destuttom de Tracy v 18. storočí, dnes chápaný ako preddefinovaný myšlienkový systém na analýzu reality šíriaci sa v spoločnosti prevažne nepozorovane.

Rôzne ideológie sa presadzovali vo všetkých dobách v rozmanitých podobách. Týmto podobám boli venované jednotlivé príspevky, ktoré prišli na rad po príhovore dekana FiF UK prof. J. Šušola, chválorečiach v latinskom a slovenskom jazyku prednesené prof. K. Smolakom z Viedenskej Univerzity, doc. L. Buzássyovou z Univerzity Komenského a doc. E. Juríkovou z Trnavskej univerzity. V prvom bloku vystúpili so svojimi príspevkami sám oslávenec D. Škoviera s príspevkom „K vzťahom poézie a politiky v 16. storočí v Bardejove“, F. Römer (Viedeň), „Zum Herrscherideal tacitistischer Autoren“, H. Eichner (Viedeň), „Römische Wertbegriffe und ihr altitalischer Kontext: *auctor* und *auctoritas*“; v druhej časti D. Urbanová (MU, Brno) „*Adiuro vos* – antická magická formule v proménách času“, P. Valachovič (UK Bratislava, TU Trnava), „Poslední republikáni v Ríme“, a I. Radová (MU, Brno), „Argonauti v proménách času“. Nasledovala prehliadka malej expozície prác jubilanta a ďalšie príspevky: K. Smolak (Viedeň), „*Triumphorum pompis atque sollemnitatibus inde ab aetate Etruscorum usque in tempora recentiora rationem indolemque imperandi more Romanorum os-*

tentari“, S. Zavarský (SAV, Bratislava), „Timonova *Corona Regni Ungariae admirabilis* (1712) – príspevok k ideológii uhorskej koruny v novolatinskej literatúre“, a E. Brodňanská (PU, Prešov), „„Oslie bremená“ na pleciah vladárov v spise Jána Webera *Lectio principum* (1665)“. Medzi ďalšími prednášajúcimi boli: E. Frimmová (SAV, Bratislava), „Politika, ideológia a propaganda v roku 1515“, M. Andoková (UK, Bratislava), „Erazmove úvahy o vojne a mieri v diele *Utilissima consultatio de bello Turcis inferendo*. Realizmus alebo utópia?“, a I. Nagy (UMB, Banská Bystrica), „Ohlas Erazmovej idey o spoločnej obrane Európy pred osmanskou hrozbou na augsburskom sneme“.

Súčasťou konferencie bola aj sekcia posterov, ktoré boli na paneloch zoradené chronologicky od 6. st. p. n. l. po 20. st. n. l.: B. Machajdíková (UK, Bratislava), „Velebenie elit na juhopicénskych nápisoch“, D. Rošková (UK, Bratislava), „Ideál manželstva v antickom Ríme“, R. Horka (UK, Bratislava), „Recepcia antického mýtu v kázňach Aurélia Augustína“, J. Grusková (UK Bratislava, ÖAW Viedeň), „*Scythica Vindobonensia*“, A. Sitár (UK, Bratislava), „Tendencie portrétovania zbehov z prvej križiackej výpravy v latinských prameňoch z 12. storočia“, J. Franek (MU, Brno), „Vrah alebo hrdina? Brutus v talianskom renesančnom humanizme“, Ľ. Buzássyová, „Dva kráľovské portréty v kontexte politických sporov posledných rokov vlády Mateja Korvína“, J. Balegová (UPJŠ, Košice), „Reflexia politických postojov Juraja Wenera v jeho príležitostnej poézii“, K. Karabová (TU, Trnava), „Básnické nadanie v službách univerzitného manažmentu v 18. storočí“, E. Klecker (Viedeň), „Lateinunterricht im Hause Habsburg als Tradierung von Herrschaftsideologie“.

Prvý deň konferencie bol zavŕšený krátkym kultúrnym programom (vystúpením zboru Chrysostomos s dirigentom Martinom Škovierom a predvedením divadelnej hry v latinčine od J. A. Komenského *Diogenes Redivivus* skupinou študentov *Grex Posoniensis* pod vedením Ľ. Buzássyovej) a stretnutím absolventov, ktorí zagratulovali prof. Škovierovi k narodeninám.

Na druhý deň vystúpili so svojimi príspevkami W. Engelbrecht (UP, Olomouc), „Das Prokrustesbett der mittelalterlichen Schulcommentaren – Darstellung antiker Thematik in einigen Schulcommentaren aus dem Orléanais im frühen 13. Jahrhundert“, M. Babic (KU, Ružomberok), „Latinské legendy o objavení Kristovho kríža“, A. Katreničová (UPJŠ, Košice), „Stredoveké kázne ako nástroj šírenia kresťanskej ideológie“, M. Hulková (UK, Bratislava), „Konfesijné zmeny v 16. storočí v Európe a ich vplyv na cirkevnú hudbu na území Slovenska“, T. Kusá (RTVS, Bratislava), „Prof. Daniel Škoviera a Slovenský rozhlas“, F. Šimon (UPJŠ, Košice), „Satira na povolania

v diele J. G. Macra Szepsia *De vera gloria libellus*“, I. Lábaj (UK, Bratislava), „*Imitatio Ciceroniana* podľa Jána Sambuca“, J. Kordoš (TU, Trnava), „*Tyrnavia crescens III*: Panegyrik Štefana Čibu venovaný Jurajovi Selepčénimu“, E. Brtáňová (SAV, Bratislava), „Jonáš Záborský a jeho vzťah k anti-ke“, Z. Kákošová (UK, Bratislava), „Ján Sambucus, Emblémy venované významným osobnostiam 16. storočia“, P. Markovič (PU, Prešov), „Reflexia antických etických škôl v diele Hugolína Gavloviča“, N. Sipekiová (TU, Trnava), „Gabriel Kapi – svedok bitky pri Viedni (1683)“, a napokon K. Bočková Loudová (MU, Brno), „Představy o vztahu češtiny a řečtiny v klasické filologii 19. a počátku 20. století“, a E. Juríková (TU, Trnava), „Situácia v klasickej filológii za posledných 25 rokov“.

Napokon sa konštatovalo, že toto medzinárodné a medzidisciplinárne podujatie dôstojne oslávilo sedemdesiate narodeniny prof. Škovieru. Základná idea konferencie sa v rôznych podobách objavila vo všetkých príspevkoch na pozadí literárnych, jazykovedných, teologických, historických, epigrafických, papyrologických, filozofických či muzikologických tém od staroveku po novovek samozrejme nestrane a bez akéhokoľvek ideologického zaťaženia.

Barbora Machajdíková (Bratislava)